

In zijn nieuwjaarstoespraak feliciteerde de burgemeester de burgers van het dorp Helvoirt met het grote aantal geboortes (40) ten opzichte van de bevolkingsomvang (4.656) in 2011. Hij vergeleek deze cijfers met die van het grotere dorp Haaren met namelijk 5411 inwoners en 'slechts' 37 geboortes in 2011. Deze felicitaties zijn terecht. Vermoedelijk om tactische redenen liet de burgemeester echter condoléance betuigingen aan Helvoirtenaren achterwege. In 2011 waren namelijk ook 40 sterfgevallen te betreuren in Helvoirt (41 in Haaren). Uitgedrukt in sterftepercentages over 2011 betekent dat 0,86% in Helvoirt en 0,76% in Haaren. Nu de nieuwste cijfers 2011 van de gemeente en van het CBS bekend zijn, hebben we alle sterfte% 's nog een keer op een rij gezet. Een dergelijk overzicht leek ook nuttig omdat sommige raadsleden nog steeds het verband ontkennen tussen de N65 en verhoogde sterftekanalen. Daarom zijn B&W en alle raadsleden tijdig uitgenodigd onderstaande conclusies te bestrijden. Liefhebbers van statistiek en spreadsheets zie: www.n65.nl/Studie-Sterfterisico-Haaren-Helvoirt.xls.

Allereerst zet het overzicht over de laatste 5 bekende jaren de gemiddelde sterfte% 's van Helvoirt (0,85%), Haaren (0,73%), Esch (0,60%) en Biezenmortel (0,40%) op een rij. De conclusie is duidelijk. Helvoirt ligt op kop. Deze koppositie kan via dit hogere sterfte% vertaald worden naar het aantal sterfgevallen per jaar meer in Helvoirt t.o.v. Haaren (5,77), t.o.v. Esch (11,46) en t.o.v. Biezenmortel (20,9). Statistieken zijn er om te liegen, zegt het spreekwoord. Vandaar hier enkele waarschuwingen.

De gemeente presenteert over de laatste 5 jaar de cijfers per dorp. Dat omvat enerzijds de dorpskern en anderzijds losstaande huizen buiten de dorpskern. Nu speelt er in Biezenmortel iets bijzonders. Het sterfte% in de dorpskern aldaar bedraagt gemiddeld slechts 0,14% maar buiten de dorpskern 1,15%. Bij elkaar 0,83% i.p.v. de hiervoor genoemde (0,40%). De oorzaak ligt buiten het dorp waar zowel de gemiddelde leeftijd als het sterfte% veel hoger liggen. Vergelijkingen hebben alleen zin bij socio-economische vergelijkbare bevolkingssamenstellingen. Daarom kunnen in Biezenmortel o.i. beter de cijfers van de dorpskern worden aangehouden dan die van het hele dorp. Het alternatief is om in alle dorpen de cijfers uit de dorpskernen te gebruiken i.p.v. alleen in Biezenmortel. Dan ontstaat helaas het probleem dat deze CBS-cijfers stoppen in 2008. Zo'n exercitie levert ook geen echt andere conclusies.

Een gemeenteraadslid stelde dat het hogere sterfte% in Helvoirt veroorzaakt wordt door leeftijdsverschillen. De leeftijdsopbouw volgens CBS geeft daar echter geen aanleiding toe. In de dorpskern van Helvoirt is 45,86% van de bevolking ouder dan 45 jaar, in Haaren 45,29%, in Esch 41,57% en in Biezenmortel 37,14%. Dat is een fractioneel verschil met Haaren. Het grotere verschil met Esch en Biezenmortel kan slechts voor een gedeelte de extra sterfte in Helvoirt verklaren. Vandaar onze conservatieve conclusie dat de vermijdbare sterfte in Helvoirt als gevolg van de N65 ligt boven 5,77 per jaar. Er is ook nog gekeken naar de man/vrouw verdeling en naar inkomen. Het is bekend dat vrouwen langer leven dan mannen en dat een hoger inkomen de levensverwachting verhoogt. Qua man/vrouw verdeling blijkt de dorpskern van Helvoirt met 50,54% relatief iets meer vrouwen te tellen dan de dorpskern van Haaren met 48,72%, in Esch met 49,89% en in Biezenmortel met 41,91%. Qua inkomen is alleen een oud CBS-onderzoek uit 2004 beschikbaar waaruit blijkt dat het gemiddelde gestandaardiseerde huishoudinkomen in Helvoirt €22.700 bedraagt, in Haaren €21.400 en in Esch €20.600. Op die gronden zou het sterfte% in Helvoirt juist lager moeten liggen maar het gaat wel om kleine verschillen.

Bovenstaande feiten op zich geven nog geen sluitend bewijs dat de ligging van de dorpskern van Helvoirt rond de N65, de oorzaak moet zijn van verhoogde sterfte. Het bevestigt alleen talloze bronnen die onomstotelijk aantonen dat leven bij een snelweg de levensverwachting verlaagt. Op de pagina www.n65.nl/Studie-N65-Tables-mortality-traffic-Helvoirt.xls zijn alleen Nederlandse rapporten gebruikt gebaseerd op een 1/14 van het verkeer op de N65. Op die basis is de sterfte door de N65 berekend op 2,22 per jaar. Vandaar onze herhaalde stelling: N65 betekent 2 tot 6 doden per jaar. We moeten wel relativiseren! Veruit de grootste overlijdensoorzaak in Helvoirt is niet de N65.

Er zijn diverse reacties ontvangen van B&W en gemeenteraadsliden op bovenstaande. Dat belooft een hopelijk inhoudelijk discussie over dit belangrijke onderwerp. Daarover de volgende keer meer. Zie www.n65.nl om u gratis in te schrijven en onder nieuws voor de laatste berichten.